

104930

—Jeg foreslo Treholt som Øst-kontakt

To måneder før Arne Treholt ble arrestert, foreslo svenskene at han skulle bli de nordiske sosialdemokraters Sovjet-kontakt.
Aftenpostens korrespondent

ELISABETH HOLTE

Stockholm. Det forteller Sveriges tidligere utenriksminister, Sten Andersson i sin bok «I de lugnaste vattnen...», som kommer ut i morgen. Andersson, som den gang var sosialminister, befant seg i november 1983, etter Hellas-juntaens fall, på solidaritetsreise i Athen sammen med svenske partifeller og sosialist-sympatisører.

Blant dem var daværende utenriksråd Pierre Schori, som ventelig blir «sossarnas» neste utenriksminister, og sangerinnen Arja Saijonmaa. Andreas Papandreuos nye regjering, utgått fra sosialistpartiet PASOK, hadde invitert folk fra utlandet, også Norge, som hadde støttet dem i juntatiden.

Besøket fant sted ca. to måneder før Treholt ble tatt på Fomebu 20. januar 1984, anklaget for spionasje til fordel for Sovjetunionen.

— En frikveld satt vi på mitt hotellrom sammen med medlemmer av den norske delegasjon, blant andre Arne Treholt og den tidligere statsråd Jens Evensen, skriver Andersson, som i årene 1963–82 var sosialdemokratenes partisekretær.

— Samtalen gled etter hvert inn på våre lands forhold til Sovjetunionen. Jeg hevdet, som alltid, at det var spesielt viktig å ha en dialog med dem man ikke delte oppfatning med. Derfor var det nødvendig at de nordiske sosialdemokraterne hadde en besøks- og tanke-utveksling med kommunistpartiet i Sovjetunionen. Evensen og Treholt var enige, fortsetter Andersson.

— Det var de også da jeg hevdet at det nå særlig var opp til det norske partiet å ta vare på kontaktene østover, ettersom det svenske partiet var kommet i regjeringsposisjon, mens det norske var i opposisjon og dermed kunne handle friere.

— Selvfølgelig ville vi bli informert om hva som kom ut av kontaktene. Jens Evensen, som lenge hadde delt det svenske syn på forbindelsene østover, men ofte støtt på motstand i sitt eget parti, ble meget entusiastisk da jeg foreslo at Arne Treholt burde bli ansvarlig for kontaktene med Sovjetunionen, heter det i Anderssons bok.

Synsk?

Og Sten Andersson fortsetter:

«— En tid etter Hellas-besøket kom Hans Göran Franck (folkerettsjurist og sosialdemokratisk riksdagsmann, som også hadde vært med kvelden på hotellrommet i Athen) leende frem til meg og sa:

— Du må være synsk, Sven. Nå er Arne Treholt tatt av det norske sikkerhetspolitiet, anklaget for altfor intensive kontakter med Sovjetunionen!

«Arne Treholt var anklaget for spionasje!», avslutter Sten Andersson.

Ros til Stoltenberg

Også Thorvald Stoltenberg blir viet plass — om enn i helt andre former enn Arne Treholt — i Sten Anderssons bok.

— Det er umulig for meg å berøre tiden i Arvefyrstens palass (det svenske utenriksdepartement) uten å nevne det gode og tillitsfulle samarbeidet med Norges utenriksminister, Thorvald Stoltenberg, skriver Sten Andersson. — Vi har kjent hverandre siden ungdomsårene, og et varmt vennskap og ubegrenset tillit har utviklet seg mellom oss. Få politikere i Norden, om noen, har en så rik og lang erfaring fra internasjonalt arbeid som Thorvald, skriver han.

— Når man så legger til hans sjarmerende åpenhet og optimistiske syn på menneskers og nasjoners evne til å ta tak i menneskehetens skjebnespørsmål, fremtrer med all tydelighet bildet av den kanskje rikest utrustede politiker i dag i Norden, legger Andersson generøst til.

— Det var til stor glede og nytte både for Sverige og meg at Thorvald og jeg traff hverandre regelmessig, ofte en gang i måneden, for å diskutere utenrikspolitiske problemer og samstemme våre oppfatninger. Takk, Thorvald, skriver Sten Andersson.